

Domestic Echo

Maud Gourdon & Chantal van Rijt

Wanneer puntje bij paaltje komt, wordt één nul en nul één.

'Domestic Echo' is de duo-expositie van Chantal van Rijt en Maud Gourdon in Museum M in Leuven. Deze titel verwijst naar de echo als een natuurverschijnsel, hoewel we deze figuur ook terugvinden in de Oudgriekse mythologie. Echo was een nimf, befaamd om haar artistieke talenten en werd door Ovidius in zijn *Magnum Opus* 'Metamorphoses' opgenomen als tegenspeler van Narcissus. Ze was de beste danseres onder de woudelfen. Haar tragische lot voltrok zich toen ze door liefde verscheurd werd en in de gedaante van een natuurlijk verschijnsel verspreid werd over de kammen en de ruggen van het gebergte. Het is hierdoor dat de vloek van het herhalen en napraten nog steeds onder dezelfde term in onze taal is opgenomen.

De expo bevat zes werken die als een visuele, dactylische hexameter zijn opgesteld in de museale ruimte (het is geen toeval dat 'Metamorphoses' in hetzelfde metrum is geschreven). Het scanderen binnen de leer van de metriek, zoals we die terugvinden bij de Oude Grieken en Romeinen, leert ons dat er twee soorten klanken bestaan, korte en lange, die aangeduid worden door halve cirkels en horizontale lijnen. Het fascinerende hieraan is de benadering van taal als een systeem of code, eerder dan een semiotische of narratieve structuur. De werken van Gourdon en van van Rijt kunnen in dit opzicht gezien worden als een zesvoetige vers waarin de werken korte en lange lettergrepen symboliseren. Een hexameter heeft nood aan alle zes de voeten om in zijn bestaan te voldoen, net zoals de expo de zes werken behoeft om als dusdanig te bestaan. Combinaties van de werken resulteren in spondeeën (lang-lang), trocheeën (lang-kort) en dactyli (lang-kort-kort).

De fascinatie voor code- en symbolentaal wordt ook op andere manieren veruiterlijkt in de getoonde werken. Zo wordt Veronica van Chantal van Rijt als het ware gedicteerd door de regels van een Arduino, waardoor ongelijke intervallen ontstaan tussen de twee projecties, een primitieve stroboscoop die het feest inluidt voor de dansende modellen. De tekst van *A Flower is Speaking to a Dog*, samengesteld door Maud Gourdon, is dan weer bepaald door de genetische structuur van DNA. Het spel tussen verschillende talen vindt ook zijn uiting in het werk *Rubber Plank: Tracing Bits*; deze latex lappen documenteren de gangen die door houtwormen in de vloer van Chantal van Rijt haar leefruimte zijn gebeten. Deze natuurlijke tekening functioneert als en refereert naar de morse code die bestaat uit twee symbolen, punt en lijn. Punt, andere lijn.

De binaire code van cirkel en lijn, of nul en één, is dan weer een gemeenschappelijke factor van de expo. Bij de binaire code ontwaart het gebruik van twee elementaire symbolen een heel spectrum aan betekenis of communicatie. Van Rijt en Gourdon gaan op dezelfde manier aan de slag in hun werk, waar telkens twee zeer rudimentaire materialen of iconen worden gecombineerd om een complexiteit aan betekenis te genereren. De twee kunstenaars symboliseren deze twee tekens als artistieke identiteit. Chantal van Rijt belichaamt de nul of de cirkel, waar Maud Gourdon de één of de lijn als antwoord biedt. Deze artistieke conversatie van streepjes en bolletjes bewerkstelligt een semantisch spel van objecten, publicaties en projecties.

Rta is een woord, diepgeworteld in de archaische beschaving van de Indo-Iraniërs, dat geregeld als 'waarheid' wordt vertaald. Daarnaast duidt dit woord op een kracht die de terugkeer van de dageraad garandeert. Het interessante aan deze term is de etymologische verankering in onze hedendaagse Nederlandse taal, waar we de kern van deze historische klank terugvinden in woorden zoals 'ritme', 'roteren', 'ritueel' en 'rite'. Dit circu-

lair waarheidsbesef is een beschouwing die aansluit bij het werk van Chantal van Rijt, dat geënt is op de elementaire waarden van de fotografie, namelijk het opvangen en fixeren van licht. De zon is een terugkerend motief in het werk van Chantal van Rijt; alsof zij de zon wilt vastleggen uit een archaische schrik voor het wegwijnen van deze oerkracht. Als een verwonderde pseudo-alchemist vertoeft ze in het niemandsland tussen wetenschap en kunst, maar in het centrum van de leegte is er een ander feest.

Een lijn – of wiskundig gezien, een lijnstuk – is een rechte lijn die door twee punten op die lijn begrensd wordt. Het begin en het einde van deze lijn is dus bepaald. Het besef dat er zich tussen deze twee punten een oneindig aantal andere punten bevinden, bewerkstelligt een haast poëtisch begrip van deze wiskundige benadering. Al deze punten, die binnen de perken worden gehouden door de twee extreme polen of opperpunten, vinden samen de kracht om een nieuwe vorm te bepalen. De abstractie van een dergelijk zonneklaar fenomeen in een lyrisch licht, is dan weer kenmerkend voor het oeuvre van Maud Gourdon. Eenvoudige entiteiten worden in elkaar geweven tot een complex textiel van dagelijkse elementen. Stoelen blijken niet zomaar stoelen te zijn wanneer ze plots namen krijgen en met elkaar beginnen praten. Maud Gourdon systematiseert en codeert, zonder het gevoel voor abstractie en poëzie te verliezen. Punten volgen elkaar op en brengen de toeschouwer van A naar B (of was het van 0 naar 1?).

Deze expo is niet één op één maar eerder één op nul.

Text written by Koi Persyn
for the exhibition 'Domestich Echo'
part of M-IDzomer 2019
curated by M-Museum Leuven

LIJST VAN DE WERKEN

A Flower is Speaking to a Dog IV (2019) - Maud Gourdon
publication, editie van 50, laser print, 10,5 × 42,5 cm

Veronica (2017) - Chantal van Rijt
diaprojectie van twee kodak carousels aangestuurd door een arduino

A Flower is Speaking to a Dog IV (2019) - Maud Gourdon
twee houten stoelen op wielen, elk 42 × 42 × 80 cm

A Flower is Speaking to a Dog III (2019) - Maud Gourdon
zes gekleurde plexiplaten, elk 100 × 22 cm

Rubber Plank: a Trace of Bits (2019) - Chantal van Rijt
twee siliconen rubber afdrukken, elk 12 × 150 cm

Connecting the Worms (2019) - Chantal van Rijt
gipsen replica's, koperen schakels, 3 × 120 cm